

La grassa i el greix

11/X/1977

La grassa es la dona del gras. Dit tal com cal, grassa és el femení de l'adjectiu gras, que vol dir que conté greix o bé abundant en greix. Potser ja s'ha comentat molt, aquest punt, però mai no serà sobrer d'insistir-hi una vegada més: l'ús de grassa en lloc de greix representa un barbarisme del tot inadmissible, i hauríem de fer un petit esforç per tal d'eliminar-lo.

Gras i grassa son, en principi, adjectius. Però tal com s'esdevé amb altres adjectius, referits a un concepte com es ara home, poden ésser usats com a substantius. Si diem la grassa, doncs, hem de voler dir, necessàriament, la dona grassa (o bé la noia, la gata, l'ovella, etc). És l'única possibilitat, per a la forma femenina grassa, d'ésser usada, en llenguatge correcte, en qualitat de substantiu. Gras, en canvi, té una entitat substantiva pròpia: el gras és la part grassa de la carn (oposat a magre). Però el gras no presenta cap punt conflictiu. És sempre la grassa, sobre que cal vetllar.

Però l'ús indegut de grassa —en lloc de greix— ha tingut també una repercussió en el camp verbal, que es manifesta en la utilització del verb «engrassar». Hauria estat possible, certament, que de l'adjectiu gras sorgís el verb «engrassar», talment com, per exemple, de brut hem tret embrutar. Però això no s'ha esdevingut i cal prescindir, per tant, de «engrassar», que és un barbarisme tal com ho és l'ús de grassa en lloc de greix. No és, però, el verb obtingut de greix el que hem de fer servir per a substituir «engrassar», ja que engrèixar significa «fer tornar gras». El verb adequat és untar, que té, és cert, un sentit més general, però que res no priva, si conve i no es dedueix pel context, de completar amb l'esment de la substància de que es tracta: untar amb greix, untar amb oli. Com se sap, també es corrent d'untar algu amb diners, que constitueix una manera elegant de dir que el van subornar.

ALBERT JANE